

Een klauwbad is, indien het correct gebruikt wordt, een goede preventie maatregel voor klauwproblemen.

KLAUWVERZORGING: EEN MUST, GEEN OPTIE

Verlaagde melkproductie, een lagere vruchtbaarheid, verminderd dierenwelzijn, meer arbeid en minder rendement voor de veehouder ... Het zijn allemaal gevolgen van klauwproblemen. Op haar praktijkdag 'Gezonde Klauwen' gaf de Hooibeekhoeve tips om de problematiek aan te pakken. – Nele Kempeneers

Het project 'gezonde klauwen op stal' werd opgestart in juli 2015 en liep af op 30 juni van dit jaar. Het doel? Klauwaandoeningen bij melkvee voorkomen, signaleren en behandelen. Om die kennis te delen met de melkveehouder werden er twee praktijkdagen georganiseerd. De eerste sessie van de dag werd gegeven door Béke Nivelles, die meer uitleg gaf bij de resultaten van een enquête bij 40 melkveehouders. Opvallend is dat 36% van de bevroegde bedrijven nooit aan klauwverzorging doet. Van de anderen gaat 80% zelf aan de slag, zonder hulp van externen. Een frequentie van twee keer per jaar blijkt voor de meeste bedrijven goed preventief te werken. Er werd echter niet enkel gewerkt met zelfrapportage, maar de onderzoekers gingen ook in de stal kijken naar de kwaliteit van

de klauwen. Zo bleek dat 60% van de deelnemers de problemen rond klauwgezondheid op hun bedrijf onderschat. Slechts 1,1% van de bedrijven bleek

..... Een vuil klauwbad doet meer kwaad dan goed. .....

volledig vrij van letsels, al moet er bij gezegd worden dat men zeer streng was in de voorwaarden. Uit de enquête kwam naar voren dat de ideale klauwhoek $\pm$ 50 graden bedraagt en de ideale klauwlengte rond de 7,5 cm is. Afwijkingen hierop kunnen de kans op letsels verhogen, met manke koeien tot gevolg.

Hygiëne is de basis

Tijd om door te schuiven naar het volgende station, waar Bert Driessen meer uitleg geeft over de zin en onzin van een klauwbad. "De eerste en belangrijkste regel wanneer je een klauwbad gebruikt is: het werkt enkel preventief", drukt Driessen de aanwezigheid op het hart. De frequentie van gebruik hangt af van de infectiedruk en kan variëren van elke dag, wanneer er al problemen zijn met bijvoorbeeld Mortellaro, tot één keer om de maand. Ook het aantal passages tussen twee verversingen is niet eenduidig maar hangt af van de richtlijnen van de fabrikant. Over het algemeen wordt echter aangeraden te verversen na 200 à 250 passages. Een vuil klauwbad kan immers een broeihaard van bacteriën worden en krijgt zo een averechts effect. Aangezien

het vloeistofpeil na een aantal passages zal afnemen, is het goed om het bad voldoende te vullen. Tussen de 15 en 18 cm hoog is ideaal. Belangrijk is om de koeien eerst door een weekbad te laten stappen of de klauwen schoon te spuiten, want mest aan de klauwen of in het bad doet de werkzame stof afnemen in activiteit. Over werkzame stoffen gesproken, aangezien producten als formaline en kopersulfaat niet meer mogen gebruikt worden, moeten melkveehouders overstappen op alternatieven die wel tien keer duurder kunnen zijn dan de traditionele producten. Bert Driessen toonde een type klauwbad dat product helpt besparen. Dankzij de rooster in het midden valt er minder mest in het water en gaat dit dus langer mee. Om een klauwbad praktisch te organiseren, is het gemakkelijkste nog altijd om de koeien door het bad te laten lopen wanneer ze de melkstal of melkrobot verlaten.

Melk geven is topsport

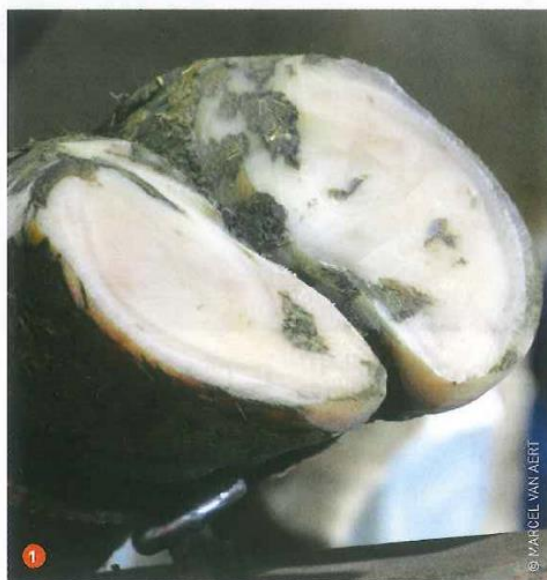
Verder nu naar Rico Jansen die de klauwkapboxen van Schippers voorstelt aan het publiek. Hij benadrukt opnieuw het belang van klauwverzorging voor het rendement van een melkveebedrijf. "Een goede melkkoe is immers een topsporter. Ze moet dan misschien geen letterlijke marathon lopen, maar goed schoeisel is ook voor een dier cruciaal om een top-prestatie neer te zetten", zegt Rico. "De 22 kg droge stof die een melkkoe per dag opneemt wordt immers in ongeveer tien beurten verdeeld, en dat betekent dat ze een hele afstand aflegt op een dag." De hoorn van de klauw groeit maar zo'n centimeter per maand. Hoeveel ze afslijt is afhankelijk van het vloertype op het bedrijf. Maar hoe vaak zou een melkkoe dan in de (kap)klauwbox moeten staan? "Zo'n vier keer per jaar is ideaal. Dat lijkt misschien veel, maar als je de situatie goed opvolgt is er per koe ook veel minder werk aan en voorkom je problemen." Nodig in je gereedschapskist: een tang, een scherp klauwmes én materiaal om dat mes te slijpen. Ook een wondsonde kan handig zijn wanneer je wil checken hoe diep een bepaald letsel is, net als een klauwspreider om beter kunnen werken. In tegenstelling tot wat velen denken, is Mortellaro eigenlijk geen klauwprobleem, maar wel een huidziekte. In principe dus een taak voor de veearts, maar in de praktijk wordt deze hiervoor zelden opgeroepen en doet de veehouder zijn best om hier zelf soelaas voor te brengen. Om het comfort van de koe en de veehou-

der te optimaliseren is investeren in een kwaliteitsvolle kapbox geen overbodige luxe. Een model dat eventueel voorzien is van elektrisch of hydraulisch aangedreven lieren of dat gekanteld kan worden kan het werkcomfort sterk verhogen.

Niet te veel, niet te weinig

Ter afsluiting gaan we nog langs in de melkveestal, waar veearts Marcel Van Aert ons opwacht. De bedrijfsleider zelf is de meest bepalende factor voor een goede klauwgezondheid op zijn melkveebedrijf, is zijn overtuiging. Klauwverzorging is een belangrijke schakel in de totale bedrijfsvoering en mag geen vervelende bezigheid zijn die gemakkelijk wordt

nele klauwverzorging is de zool van de binnenklauw vlak maken. Deze moet overal, maar zeker op de punt van de klauw, 0,5 cm dik blijven. De wandhoorn moet ongeveer 7,5 cm lang zijn. Spaar de hoorn van de hiel en hou zo veel mogelijk hoogte in het balgebied. Stap twee is de buitenklauw vlak maken, indien mogelijk even lang en hoog als de binnenklauw. Daarna maak je model door de zoolhoorn aan de binnenzijde wat uit te hollen. Stap vier bestaat erin eventuele letsels te verzorgen en pijnlijke plaatsen te ontlasten door de zool of wand wat lager te maken. Als laatste stap maak je de tussenklauwspleet proper door te flossen en te behandelen met een spray, gel of pasta.

1 Zo zou het moeten zijn: een pas bekapte klauw in topconditie. 2 De doorsnede van een klauw die Marcel Van Aert meebracht kon de aanwezigen wel boeien.

uitgesteld. Elke koe met klauwproblemen rendeert niet optimaal en al snel komt het dierenwelzijn in het gedrang. Hij gaat dieper in op de technische aspecten van klauwverzorging. Een goed vooraf gepland werkschema is noodzakelijk om aan efficiënte klauwverzorging te doen. Deze is functioneel (preventieve werking) en/of curatief (behandelen van letsels). Preventieve klauwverzorging zou bij elke koe minstens twee keer per jaar moeten gebeuren: een keer bij het droogzetten (vierkant) en de tweede keer na 100 dagen in de lactatie (achterpoten, voorpoten indien nodig). De reden dat de achterpoten meer aandacht nodig hebben, is dat zij wisselend belast worden en ook zorgen voor de vooruit stuwende kracht, terwijl de voorpoten enkel een ondersteunende functie hebben. De eerste stap in functio-

Ook moet alle losse hoorn verwijderd worden. Bij curatieve klauwverzorging zal je vooral aan de achterpoten werken, aangezien 92% van de letsels zich daar voordoet. De meest voorkomende letsels zijn zoolbloedingen, stinkpoot, Mortellaro, bleinen en zoolzweren. De preventieve en curatieve behandeling ervan hangt af van de oorzaak, namelijk wel of niet infectieuze aandoeningen. Eén ding staat vast: klauwverzorging loont altijd. ■

Het project 'Gezonde klauwen op stal' werd uitgevoerd door het Kempisch Instituut voor Land- en Tuinbouwonderzoek (KILTO), in samenwerking met de KU Leuven, Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Hooibeekhoeve en het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (PVL).